משניות מבוארות

מסכת שבת פרק יא - יב

מחבר. **וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בְּזֶה וּבְזֶה,** בין בְּעָצִיץ שֶׁאֵינוֹ נָקוּב ובין בְּעָצִיץ נָקוּב. דְּסָבְרֵי לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ עָצִיץ נָקוּב לֵא הֲוֵי כִּמְחֻבָּר לְקַרְקַע.

פרק יא א **הזורק** חִפֵּץ מִרְשׁוּת הַיָּחִיד, מָקוֹם הַמֻּקָּף מְחִיצוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים עַל ד' טְפָחִים, וּבֵינֵיהֶם ד' טְפָחִים עַל ד' טְפָחִים, הַזּוֹרֵק מִמְּקוֹם הַיָּחִיד לְרֶשׁוּת הָרַבִּים, אוֹ שֶׁזָּרַק מִרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, חַיָּב. אֲבָל אִם זָרַק מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאַמְצַע, רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב. דְּסָבְרֵי לֵיהּ דְּכִי עָבַר הַחֵפֶץ בָּאֲוִיר רְשׁוּת הָרַבִּים בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה לְגַבֵּי רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא כְּאִלּוּ נָח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְלָכֵן חַיָּב. דִּקְלִיטָה כְּמוֹ שֶׁהִנְּחָה דָּמוּי (דִּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הוּא מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ קָלוּט לְכֹלֵי עֹלְמָא). **וְחַכָּמִים פּוֹטְרִין,** דְּסָבְרֵי דִּקְלִיטָה בָּאֲוִיר לֵאו כְּמוֹ שֶׁהִנְּחָה דָּמוּי. **ב)** **כֵּיצַד** בְּאֵיזֶה אוֹפֶן, אִם זוֹרֵק מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאֶמְצַע פּוֹטֵר לַחֲכָמִים. אִם הָיוּ **שְׁתֵּי גִזְטְרָאוֹת** אוֹ **כְּנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,** הַגְּזִטְרָאוֹת עַצְמָן הֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְרֹחַב רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, **הַמּוּשִׁיט,** וְכֵן **וְהַזּוֹרֵק, מִזּוֹ לְזוֹ** מִגְּזִטְרָא אֶחָד לְשֶׁנִּיָּה, **פּוֹטֵר.** שֶׁלֹּא הָרַבִּים בְּאֶמְצַע וְהַהֹשָׁעָה בְּמַלְכֹּדֶת מְצַיְּנוּ זְרִיקָה וְהַהֹשָׁעָה בְּמַלְכֹּדֶת מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְרוֹחַב רְשׁוּת הָרַבִּים בֵּינֵיהֶם, אֲבָל אִם הָיוּ **שְׁתֵּיהֶן** שְׁתֵּי הַגְּזִטְרָאוֹת **בְּדִיוּטָא** בְּשׁוּרָה **אַחַת,** וְלֹא אַחַר זוֹ, וְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, מְצַיְּנוּ אֲפִלּוּ אֶחָד לְשֶׁנִּיָּה. אֲפִלּוּ אִם הַהֹשָׁעָה הָיְתָה לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, **הַזּוֹרֵק פּוֹטֵר, שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלִּוִּים,** כֵּיצַד **שְׁתֵּי עֲגָלוֹת** הָיוּ הוֹלְכוֹת **זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,** הַגְּזִטְרָאוֹת עַצְמָן הֵיוּ רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, **וְהָיוּ מוּשִׁטִין הַקֹּרֵשׁ מִזּוֹ לְזוֹ,** שֶׁהָיוּ מַגְבִּיהִין אֶת הַקֹּרֵשׁ מִגְּזִטְרָא אַחַת לַחֲבֵרָתָהּ, וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ בָּאֲוִיר, אֶלָּא הָיוּ מוֹשִׁיטִין אוֹתוֹ מִיָּד לְיָד, וְהַקֹּרֵשׁ הָיָה מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, **חַיָּב.** אֲבָל אִם מִתְּחִלָּה הָיָה מַנִּיחַ אוֹתוֹ בָּאֲוִיר, אֵינוֹ חַיָּב. **וְכֵן הָיָה הַקֹּרֵשׁ מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, וְנִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב:** **ד** **הַזּוֹרֵק בַּיָּם לְאַרְבַּע אַמּוֹת, פּוֹטֵר. אִם הָיָה רַקַּח מַיִם מְהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב. וְכַמָּה הוּא רַקַּח מַיִם, בְּחוֹת מַעֲשָׂרָה טְפָחִים. רַקַּח מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב:** **ה** **הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַّבָּשָׁה לַיָּם, וּמִן הַיָּם לִסְפִינָה לַיָּם, וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם, וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ, פָּטוּר. סְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ, מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ.** אִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁמְּקֻבָּרוֹת, אֵין מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ: **ו** הַזּוֹרֵק וּנְזִכְרַת לְאַחַר שֶׁיָּצְתָה מִיָּדוֹ, קָלְקְלָה אַחַר, קָלְקְלָה כֻּלָּהּ, **פָּטוּר.** זָרַק לַעֲשׂוֹת חִבּוּרָה בֵּין בְּאָרֶץ בֵּין בַּבְּהֵמָה, וּנְזִכְרַת עַד שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית חִבּוּרָה, **פָּטוּר.** **זֶה הַכְּלָל, כָּל חַיָּבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה. תַּחְלֻתָן שֶׁגְּגָה וְסוֹפוֹ זָדוֹן, וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה, פָּטוּרִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה:**

פרק יא א **הַזּוֹרֵק** מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב. מִרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאֶמְצַע, רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב. וְחַכָּמִים פּוֹטְרִין: **ב** כֵּיצַד, שְׁתֵּי גִזְטְרָאוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, הַמּוּשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מִזּוֹ לָזוֹ, פָּטוּר. הָיוּ שְׁתֵּיהֶן בְּדִיוּטָא אַחַת, הַמּוּשִׁיט חַיָּב, וְהַזּוֹרֵק פָּטוּר, שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלִּוִּיִּם. כֵּיצַד שְׁתֵּי עֲגָלוֹת הָיוּ הוֹלְכוֹת זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, הַגְּזִטְרָאוֹת עַצְמָן הָיוּ רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, וְהָיוּ **מוּשִׁטִין הַקֹּרֵשׁ מִזּוֹ לָזוֹ,** מִגְּזִטְרָא לַעֲגָלָה לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה לְגַבֵּי רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ בָּאֲוִיר, אֶלָּא הָיוּ מוֹשִׁיטִין אוֹתוֹ מִיָּד לְיָד, וְהַקֹּרֵשׁ הָיָה מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב. וְכֵן הָיָה הַקֹּרֵשׁ מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, וְנִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב: **ד** **הַזּוֹרֵק בַּיָּם מִמְּהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק לְתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר. אִם הָיָה רַקַּח מַיִם, בְּחוֹת מַעֲשָׂרָה טְפָחִים. רַקַּח מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב:** **ה** **הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַּבָּשָׁה לַיָּם, וּמִן הַיָּם לִסְפִינָה לַיָּם, וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם, וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֵרְתָּהּ, פָּטוּר. סְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ, מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ.** וְאִם הָיוּ שֶׁל פִּי שְׁמָקֻבָּרוֹת, אֵין מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ: **ו** הַזּוֹרֵק וּנְזִכְרַת לְאַחַר שֶׁיָּצְתָה מִיָּדוֹ, קָלְקְלָה אַחַר, קָלְקְלָה כֻּלָּהּ, **פָּטוּר.** זָרַק לַעֲשׂוֹת חִבּוּרָה, בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בַּבְּהֵמָה, וּנְזִכְרַת עַד שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית חִבּוּרָה, **פָּטוּר.** **זֶה הַכְּלָל, כָּל חַיָּבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה. תַּחְלֻתָן שֶׁגְּגָה וְסוֹפוֹ זָדוֹן, וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה, פָּטוּרִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה:**

פרק יב **הַזּוֹרֵק** חֵרֶס בְּשַׁבָּת בְּשׁוּגָג וּזְנִזְכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת, **לְאַחַר שֶׁיִּצְתָּה** הַחֶרֶס מִיָּדוֹ, קוֹדֶם שֶׁתְּגִיעַ וְאַחַר כָּךְ נָח, פָּטוּר מֵחַטָּאת. שֶׁנִּמְצָא שׁוֹגֵג בְּעֻקָּרָה **לְחַבְּרָתָהּ,** שֶׁהָיָה הַחֶרֶס **בְּדֶרֶךְ** מִקָּרוֹב, **פָּטוּר.** אִם הָיוּ **סִפִּינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ, מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ.** וְאִם הָיוּ שֶׁל פִּי בְּנֵי אָדָם, מְטַלְטְלִין עַל יְדֵי עָרוּב חֲצֵרוֹת, וְהָיָה לוֹ כְּשֶׁתֵּי חֲצֵרוֹת, אֲבָל אִם הִכְפִּיסוּם **אֵינוֹ קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁמְּקֻפָּלוֹת** סְמוּכוֹת זוֹ לָזוֹ, **אֵין מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ.** דְּכִשְׁפִּיקְרֵיהוּ מְנַדְּדֵי יַפְסִיק כַּרְמְלִית בֵּינֵיהֶן וּמִבְטַל הָעֵרוּב. **ו)** **הַזּוֹרֵק** חֵרֶס בְּשַׁבָּת בְּשׁוּגָג וּזְנִזְכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת, **לְאַחַר שֶׁיִּצְתָּה** הַחֶרֶס מִיָּדוֹ, קוֹדֶם שֶׁתְּגִיעַ וְאַחַר כָּךְ נָח, פָּטוּר מֵחַטָּאת. שֶׁנִּמְצָא שׁוֹגֵג בְּעֻקָּרָה **לְחַבְּרָתָהּ,** שֶׁהָיָה הַחֶרֶס **בְּדֶרֶךְ** מִקָּרוֹב, **פָּטוּר.** אוּלָם אִם מִתְּפַגֵּן הָיָה מִתְכַּוֵּן לְחַיֵּב. דְּמַחְשַׁבְתּוֹ מְשַׁנֶּה לְגַבֵּי כָּל כְּלָלָם כְּמוֹ שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת (מִגְּמָרָא קב.). **אוֹ שֶׁנִּשְׁרְפָה** קוֹדֶם שָׁנָה, **פָּטוּר.** וְכֵן בְּדֵין חוֹבֵל שֶׁהִיא תּוֹלֶדֶת דֵּשׁ (עַיֵּן לְהַלָּן פְּרֵק י"ד מִשְׁנָה א') **אוֹ הַזָּרֵק** אֵבֶן בְּשַׁבָּת בְּשׁוּגָג לַעֲשׂוֹת חִבּוּרָה בֵּין בָּאָדָם בֵּין בַּבְّהֵמָה, וּנְזִכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת **עַד שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית חִבּוּרָה, פָּטוּר** מִקָּרְבַּן חַטָּאת. **זֶה הַכְּלָל,** לְאַתּוּיֵי מְעַבֵּיר חִפֵּץ מִמְּקוֹם לְמָקוֹם וּנְזִכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת. **כָּל חַיָּבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה.** אֲבָל אִם הָיָה **תַחְלֻתָן שֶׁגְּגָה וְסוֹפוֹ זָדוֹן, אוֹ שֶׁהִיְתָה תַחְלֻתָן זָדוֹן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה, פְּטוּרִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה.**

פרק יב בְּפֶרֶק זֶה מְפֹרָשׁ הַתְּנָא אוֹת מְלָאכוֹת וּשְׁעוּרָן. **א)** **הַבּוֹנֶה** בְּשַׁבָּת **כְּמָה יִבְנֶה וְיִהְיֶה חַיָּב, הַבּוֹנֶה כָּל שֶׁהוּא.** שֶׁכָּן הָיָה בְּמִשְׁכַּן דְּקָרֵשׁ שֶׁנִּקְבוּ תוֹלַעַת הָיָה סוֹתְמוּ בְּעוּפֶרֶת. **וְהַמַּסְמֵר,** מַרְבֵּץ אֶת הַאֲבָן, אוֹ מְחַלְּקָהּ וּמְתַקְּנָהּ, חַיָּב בְּכָל שֶׁהוּא, וְהוּא תּוֹלֶדֶת מְלָאכָה בְּמִשְׁכַּן. כְּמוֹ פִּי הָאֲבָן מִכָּה גְּדוֹלָה לְאַחַר שֶׁחִצֵּב אֶת הָאֲבָן מִן הָהָר סָבִיב, וְהָאֲבָן מִתְפָּרֶקֶת וְנוֹפֶלֶת, וְזֶהוּ גְּמַר מְלֶאכֶת חוֹצְבֵי אֲבָן, וְחַיָּב בְּכָל שֶׁהוּא. וְכֵן **וּבַמַּעֲצָד,** מַכָּה הַבָּאָה אַחֲרוֹנָה עַל כְּלֵי בַרְזֶל בְּקַרְנָם שֶׁל בַּרְזֶל, וְכָל הַגּוֹמֵר מְלֶאכָה, תּוֹלֶדֶת מַכָּה בְּפַטִּישׁ הוּא,

״ט חשון

מסכת שבת פרק יג

משניות מבוארות

שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם רָפֵשׁ וְטִיט, **וּרְשׁוּת הָרַבִּים** שֶׁרַבִּים הוֹלְכִים שָׁם **מְמַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק לְתוֹכוֹ** לְתוֹךְ הַרְקַק **אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.** דְּהֲוֵי כִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּמִקְרֵא וְכַמָּה **הוּא** עָמְקוֹ שֶׁל **רַקַּק מַיִם,** דְּצַדִּיקַיָּא הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים, וְלֹא נַעֲשֶׂה כְּרַמְלִית? אִם הָיָה רַקַּק מַיִם שֶׁעָמְקוֹ **פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה** כְּרְשׁוּת הָרַבִּים. אֲבָל אִם הָרַקַּק עָמוֹק עֲשָׂרָה טְפָחִים וְרָחְבָּהּ אַרְבָּעָה טְפָחִים, הָיָה כְּרַמְלִית כְּמוֹ נָם, דְּאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי לֵילֵךְ בּוֹ מֵחֲמַת עָמְקוֹ. **רַקַּק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְמַלֶּכֶת בּוֹ, הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת,** חַיָּב. הָא דְּיָקֵט הַתְּנָא בַּ"פְּעָמִים" "רַקַּק מַיִם" לְאַשְׁמְעִינָן דַּאֲפִלּוּ אִם הָיָה הָרַקַּק רָחַב ד' אַמּוֹת דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ, דְּכִיוָן דְּהוּא רָחַב לֵית בָּהּ, אֵין עוֹבְרִין בְּתוֹכוֹ אֶלָּא מְקִפִּין אוֹתוֹ, קָא מַשְׁמַע לָן דְּכִיוָן דְּהוּא פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה הָאֶפְשָׁר לַעֲבֹר עוֹבְרִים קָצָת, הֲוֵי כִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהָא דְּיָקֵט הַתְּנָא בַּ"פְּעָמִים "רִשׁוּת הָרַבִּים מְמַלֶּכֶת בּוֹ" לְאַשְׁמְעִינָן דַּאֲפִלּוּ אִם אֵין מְמַלֶּכֶן בּוֹ רַבִּים אֶלָּא עַל יְדֵי הַדְּחָק, שֶׁמִּיָּד הַלּוֹךְ. וְהֲוֵי כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. **ו)** **הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם שֶׁהוּא כְּרַמְלִית, לַיַּבָּשָׁה שֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים, אוֹ וּמִן הַיַּבָּשָׁה לַיָּם, אוֹ וּמִן הַיָּם שֶׁהוּא כְּרַמְלִית לִסְפִינָה,** שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד. **וּמִן הַסְּפִינָה לַיָּם,** אוֹ **וּמִן הַסְּפִינָה לַיַּבָּשָׁה,** שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד דֶּרֶךְ כְּרַמְלִית, **פָּטוּר.** אִם הָיוּ **סִפִּינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ, מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ.** וְאִם הָם שֶׁל פִּי בְּנֵי אָדָם, מְטַלְטְלִין עַל יְדֵי עָרוּב חֲצֵרוֹת, וְהָיָה לוֹ כְּשֶׁתֵּי חֲצֵרוֹת, אֲבָל אִם הִכְפִּיסוּם **אֵינוֹ קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁמְּקֻבָּרוֹת,** אֵין מְטַלְטְלִין מִזּוֹ לָזוֹ. אִם הָיוּ שֶׁל כְּלֵי חֶרֶס, אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם וְאֶת הַבְّגָדִים. **ז)** **הַזּוֹרֵק** חֵרֶס בְּשַׁבָּת בְּשׁוּגָג וּזְנִזְכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת, **לְאַחַר שֶׁיִּצְתָּה** הַחֶרֶס מִיָּדוֹ, קוֹדֶם שֶׁתְּגִיעַ וְאַחַר כָּךְ נָח, פָּטוּר מֵחַטָּאת. שֶׁנִּמְצָא שׁוֹגֵג בְּעֻקָּרָה **לְחַבְּרָתָהּ,** שֶׁהָיָה הַחֶרֶס **בְּדֶרֶךְ** מִקָּרוֹב, **פָּטוּר.** אוּלָם אִם מִתְּפַגֵּן הָיָה מִתְכַּוֵּן לְחַיֵּב. דְּמַחְשַׁבְתּוֹ מְשַׁנֶּה לְגַבֵּי כָּל כְּלָלָם כְּמוֹ שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת (מִגְּמָרָא קב.). **אוֹ שֶׁנִּשְׁרְפָה** קוֹדֶם שָׁנָה, **פָּטוּר.** וְכֵן בְּדֵין חוֹבֵל שֶׁהִיא תּוֹלֶדֶת דֵּשׁ (עַיֵּן לְהַלָּן פְּרֵק י"ד מִשְׁנָה א') **אוֹ הַזָّרֵק** אֵבֶן בְּשַׁבָּת בְּשׁוּגָג לַעֲשׂוֹת חִבּוּרָה בֵּין בָּאָדָם בֵּין בַּבְّהֵמָה, **פָּטוּר** מִקָּרְבַּן חַטָּאת. **זֶה הַכְּלָל,** לְאַתּוּיֵי מְעַבֵּיר חִפֵּץ מִמְּקוֹם לְמָקוֹם וּנְזִכַּר שֶׁהוּא שַׁבָּת. **כָּל חַיָּבֵי חֲטָאוֹת אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה.** אֲבָל אִם הָיָה **תַחְלֻתָן שֶׁגְּגָה וְסוֹפוֹ זָדוֹן, אוֹ שֶׁהִיְתָה תַחְלֻתָן זָדוֹן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה, פְּטוּרִין עַד שֶׁתְּהֵא תַחְלֻתָן וְסוֹפוֹ שֶׁגְּגָה.** **א)** **הַבּוֹנֶה** בְּשַׁבָּת **כְּמָה יִבְנֶה וְיִהְיֶה חַיָּב, הַבּוֹנֶה כָּל שֶׁהוּא.** שֶׁכָּן הָיָה בְּמִשְׁכַּן דְּקָרֵשׁ שֶׁנִּקְבוּ תוֹלַעַת הָיָה סוֹתְמוּ בְּעוּפֶרֶת. **וְהַמַּסְמֵר,** מַרְבֵּץ אֶת הָאֲבָן, אוֹ מְחַלְּקָהּ וּמְתַקְּנָהּ, חַיָּב בְּכָל שֶׁהוּא, וְהוּא תּוֹלֶדֶת מְלָאכָה בְּמִשְׁכַּן. כְּמוֹ פִּי הָאֲבָן מִכָּה גְּדוֹלָה לְאַחַר שֶׁחִצֵּב אֶת הָאֲבָן מִן הָהָר סָבִיב, וְהָאֲבָן מִתְפָּרֶקֶת וְנוֹפֶלֶת, וְזֶהוּ גְּמַר מְלֶאכֶת חוֹצְבֵי אֲבָן, וְחַיָּב בְּכָל שֶׁהוּא. וְכֵן **וּבַמַּעֲצָד,** מַכָּה הַבָּאָה אַחֲרוֹנָה עַל כְּלֵי בַרְזֶל בְּקַרְנָם שֶׁל בַּרְזֶל, וְכָל הַגּוֹמֵר מְלֶאכָה, תּוֹלֶדֶת מַכָּה בְּפַטִּישׁ הוּא,

״ט חשון

זֶה הַכְּלָל כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה וּמְלֹאכוֹת יְכוֹלֹה לִהְיוֹת **מִתְקַיֶּמֶת** בְּלֹא תּוֹסֶפֹת, אִם עֲשָׂאָהּ **בְּשַׁבָּת, חַיָּב** מִשּׁוּם מַכָּה בְּפִשּׁוּעַ. **רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אוּף הַמַּכֶּה בְּקַרְנָם עַל הַסַּדָּן בְּשַׁעַת מְלָאכָה,** אַף שֶׁלֹּא הִכָּה עַל הַכְּלִי **חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִתְקַן מְלָאכָה.** שֶׁכָּךְ הָיָה עוֹשִׂין בְּמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהָיוּ מְכַיְּן גּ' פְּעָמִים עַל הַכְּלִי **חַיָּב,** וְאַחַת עַל הַסַּדָּן לְהַחְלִיק אֶת הַקַّרְנָם שֶׁלֹּא יְהֵא פְּגִימָה הַזּוֹרֵק מִמְּקוֹם הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אוֹ שֶׁזָּרַק מִרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, חַיָּב. אֲבָל אִם זָרַק מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאֶמְצַע, רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב. דְּסָבְרֵי לֵיהּ דְּכִי עָבַר הַחֵפֶץ בָּאֲוִיר רְשׁוּת הָרַבִּים בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה לְגַבֵּי רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא כְּאִלּוּ נָח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְלָכֵן חַיָּב. דִּקְלִיטָה כְּמוֹ שֶׁהִנְּחָה דָּמוּי (דִּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הוּא מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ קָלוּט לְכֹלֵי עֹלְמָא). **וְחַכָּמִים פּוֹטְרִין,** דְּסָבְרֵי דִּקְלִיטָה בָּאֲוִיר לֵאו כְּמוֹ שֶׁהִנְּחָה דָּמוּי. **ב)** **כֵּיצַד** בְּאֵיזֶה אוֹפֶן, אִם זוֹרֵק מִרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאֶמְצַע פּוֹטֵר לַחֲכָמִים. אִם הָיוּ **שְׁתֵּי גִזְטְרָאוֹת** אוֹ **כְּנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,** הַגְּזִטְרָאוֹת עַצְמָן הֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְרֹחַב רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, אִם הָיוּ **שְׁתֵּיהֶן** שְׁתֵּי הַגְּזִטְרָאוֹת **בְּדִיוּטָא** בְּשׁוּרָה **אַחַת,** וְלֹא אַחַר זוֹ, וְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, מְצַיְּנוּ אֲפִלּוּ אֶחָד לְשֶׁנִּיָּה. אֲפִלּוּ אִם הַהֹשָׁעָה הָיְתָה לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, **הַזּוֹרֵק פּוֹטֵר, שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלִּוִּיִּם,** כֵּיצַד **שְׁתֵּי עֲגָלוֹת** הָיוּ הוֹלְכוֹת **זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,** הַגְּזִטְרָאוֹת עַצְמָן הֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים מְפַסְּקִין בֵּינֵיהֶם, וְהָיוּ **מוּשִׁטִין הַקֹּרֵשׁ מִזּוֹ לָזוֹ,** מִגְּזִטְרָא לַעֲגָלָה לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה לְגַבֵּי רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ בָּאֲוִיר, אֶלָּא הָיוּ מוֹשִׁיטִין אוֹתוֹ מִיָּד לְיָד, וְהַקֹּרֵשׁ הָיָה מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב. וְכֵן הָיָה הַקֹּרֵשׁ מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד בְּתוֹכוֹ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, וְנִתְגַּלְגֵּל אַחַר כָּךְ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב. **ד)** **הַזּוֹרֵק בַּיָּם** אַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר.

פרק יג **רַבָּן אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, הָאוֹרֵג שְׁלֹשָׁה חוּטִין בְּתַחְלָה וְאֶחָד עַל הָאֲרִיג, חַיָּב. וְחַכָּמִים אוֹמְרִים, בֵּין בְּתַחְלָה בֵּין בְּסוֹף שֶׁעִוְּרוֹ שְׁנֵי חוּטִין: ב** הָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִין בְּנִירִין, בְּקָרוֹס, בְּנָפָה, בְּכַבְּרָה וּבַסֵּל, **חַיָּב. וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת, וְהַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפֹּר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת:**

פרק יג א) **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הָאוֹרֵג** שֶׁזָּקַק לְעַזֵּק הַקְּרָשִׁים. דְּקָרֵשׁ שֶׁזָּקַק לְעַזֵּק יִתְּנוּ בְּצִפּוּן, בְּדָרוֹם יִתְּנוּ בְּדָרוֹם. **אָמַר רַבִּי, מְצִינוּ שֵׁם קָטָן חֵלֶק מִשֵּׁם גָּדוֹל** כְּגוֹן שֶׁקָּבַר **שֵׁם מִשְּׁמוּאֵל וּשְׁמוּאֵל** אוֹ שֶׁקָּבַר **נֹחַ מִנֹּחוּ** אוֹ שֶׁקָּבַר **דָּן מִדָּנִיאֵל.** אוֹ **גָּדֵל מִגַּדִּיאֵל.** אַף עַל גַּב שֶׁלֹּא נִגְמַר מְלֶאכְתּוֹ, מִכָּל מָקוֹם הָיָה דְּאוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁקָּבַר הָיָה תֵּבֵל בְּמָקוֹם אַחֵר. הֲוֵי כְּגִמְרָא מְלֶאכָה דְּסוֹבֵר רַבִּי דְּאִינוֹ חַיָּב אֶלָּא אִם יֵשׁ בּוֹ מִשְּׁמָעֻמְעַת. וְהֵיכָן שֶׁהוּא שֵׁם בְּמָקוֹם אַחֵר. **ד)** **הַכּוֹתֵב בְּשִׁבְּתָא שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד,** שֶׁלֹּא בְּצִיּוּרָם שֶׁחָכָם. **חַיָּב. בְּסֵפֶר אוֹתִיּוֹת** שֶׁל **שְׁתֵּי כְּתָלִים** שֶׁהָיוּ לְשֵׁם **רֹשׁוּם.** שֶׁרְשׁוּמוֹ מְתַקְּנִים, לְרֹבַח שֶׁם כָּתַב בְּמִים עֲפָעִים שֶׁחַיָּב. בְּמוּדָר הַכּוֹתֵל אֶחָד בְּצִפּוֹן, וְעַל שְׁנֵי כְּתָלִים אֶחָד בְּדָרוֹם. **וְכֵן וְעַל שְׁנֵי לוּחִי דִּפֵּי פִּנְקֵס,** לְפִי **מִנְהַגּוֹ** נְקָרְאוּ לְשֵׁם **כְּסוּת** דְּאוֹת שְׁנֵי בְּתְחִלַּת הַדַּף וְהַן סְמוּכִין זֶה לָזֶה. **חַיָּב. הַמִּסְרָט** בְּגָרוּן שְׁנֵי אוֹתִיּוֹת **עַל בְּשָׂרוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חִטְאת. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר,** אִפְלוּ אִם הוֹצִיא בְּגָרוּן, לְפִי שֶׁאֵינוֹ מַכְרִיחַ בְּכָךְ. וְלֹא שֶׁהָיָה לְעֵשׂוֹת חִבָּלָה. **ה)** **כָּתַב בְּמִשְׁקִין** כְּגוֹן בְּמִי תוּתִים שֶׁמִּשְׁחִירִין. אוֹ שֶׁכָּתַב **בְּמִי** שֶׁאֵר

זֶה הַכְּלָל כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה וּמְלֹאכוֹת מִתְקַיֶּמֶת בְּלֹא תּוֹסֶפֹת. **רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר,** אַף הַמַּכֶּ